

Instytut Pamięci Narodowej - Archiwum

<https://archiwum.ipn.gov.pl/pl/sledztwa/akty-oskarzenia/17121,304-Akt-oskarzenia-przeciwko-Wladyslawowi-P.html>
01.03.2026, 19:54

304. Akt oskarżenia przeciwko Władysławowi P.

Prokurator Oddziałowej Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu w Rzeszowie w dniu 26 lipca 2013 r. skierował do Sądu Rejonowego akt oskarżenia przeciwko Władysławowi P. - byłemu funkcjonariuszowi PUBP w Jarosławiu.

Prokurator zarzucił Władysławowi P., że w okresie od 5 czerwca do września 1946 r., przekraczając swą władzę, w celu zmuszenia Juliana G., zatrzymanego w areszcie PUBP w Jarosławiu, do złożenia określonych wyjaśnień, znęcał się nad nim fizycznie i moralnie.

Zdaniem prokuratora pokrzywdzony został aresztowany przez Władysława P. bez jakiegokolwiek podstawy prawnej lub faktycznej w dniu 5 czerwca 1946 r. Rozkaz zatrzymania pokrzywdzonego został wydany przez szefa PUBP w Jarosławiu, dopiero 6 dni później. Środek zapobiegawczy, w postaci tymczasowego aresztowania, zastosował wobec Juliana G. prokurator Wojskowej Prokuratury Rejonowej w Rzeszowie w dniu 14 czerwca 1946 r. Na postanowieniu o tymczasowym aresztowaniu Juliana G. prokurator uczynił odrębną adnotację: „Po sankcję należy w myśl obowiązujących przepisów zgłaszać się najdalej w ciągu 24 godzin od zatrzymania, a nie po tygodniu.”

W trakcie pobytu w areszcie w Jarosławiu Julian G. był wielokrotnie bity (wybito mu zęby) i rażony prądem. Podstawą aresztowania i jedynym uzyskanym przeciwko niemu dowodem w śledztwie były zeznania Jadwigi K., złożone dopiero 20 czerwca 1946 r., a więc dwa tygodnie po aresztowaniu. Według tych zeznań Jadwiga K. była namawiana przez Juliana G. do upicia, w swoim mieszkaniu, trzech funkcjonariuszy milicji, których mundury i broń, Julian G. miał przekazać oddziałowi NSZ. W oparciu o te informacje oraz wymuszone w śledztwie zeznania, sporządzono i skierowano akt oskarżenia przeciwko pokrzywdzonemu.

Prokurator zarzucił także oskarżonemu, że w okresie od 16 września do 13 grudnia 1946 r. w Jarosławiu, działając wspólnie i w porozumieniu z innymi funkcjonariuszami tego urzędu, w celu zmuszenia aresztowanego Józefa Ż., do przyznania się do popełnienia zarzucanych mu czynów, a więc bycia członkiem nielegalnej organizacji niepodległościowej oraz posiadania broni, znęcał się nad nim fizycznie i moralnie.

Władysław P. dokonywał wielokrotnych przesłuchań, trwających także w porze nocnej. Zmuszał Józefa Ż. do długotrwałego wykonywania przysiadów, aż do zupełnej utraty przytomności, umieszczał w specjalnym pomieszczeniu z wodą oraz wielokrotnie bił pokrzywdzonego. Pomimo tortur Józef Ż. nie przyznał się do winy. Aktu oskarżenia przeciwko niemu nie wniesiono. Zwolniono go z aresztu w Jarosławiu w dniu 13 grudnia 1946 r., prawdopodobnie przyczyniła się do tego także interwencja władz Republiki Czechosłowackiej, której miał obywatelstwo.

Czyny zarzucane Władysławowi P. zostały zakwalifikowane przez prokuratora jak przestępstwa opisane w art. 286 § 1 i art. 246 w zw. z art. 36 kk z 1932 r. i art. 2 ust. 1 oraz art. 3 ustawy z dnia 18 grudnia 1998 r. o IPN – KŚZpNP

W dniu 30 maja 2014 r. Sąd Rejonowy w Zielonej Górze na mocy postanowienia z dnia 30 maja 2014 r. zawiesił postępowanie karne na podstawie art. 22 § 1 kpk – ze względu na zły stan zdrowia oskarżonego.